

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qvalificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, Iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1670

Quæst. 3. Qua ratione collatio auxiliij inefficacis, seu purè sufficientis
benefica sit ei, cui confertur; â voluntateque Dei beneuolà proficiens.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77011)

ximo ad recipiendum Baptismum, sine quo saluari non potest, non ob id dicendus est carere auxilio sufficiente ad salutem; cum eius parentes auxilia sufficientia habuerint ad ea præstanda, quæ si præstasset, de Baptismo, deque salute paruulo ipsi citra dubium prouisum esset. Pro qua doctrina stat S. Prosper lib. 2. de Vocat. Gent. cap. 23. dum ait. *Non irreligiosè, arbitror, credi, quòd isti paucorum dierum homines ad illam pertinent gratia partem, quæ semper vniuersis est impensa nationibus; qua vtiq; si benè vterentur eorum parentes, etiam ipsi per eosdem iuuantur: omnia namque exordia paruulorum, totaque illa principia necdum rationalis infantia sub arbitrio tacent voluntatis aliena.*

36 Hic dubitant aliqui, quomodo fieri possit, vt Deus ex seriâ intentione salutis, bonæque operationis hominis conferat illi auxilium sufficiens, præsciens, non sortiturum illud effectum intentum. Videtur enim à prudentiã prorsus alienum, atque adeò Deo impossibile, seriò, & ex animo medium apponere ad consequendum desideratum finem, quod clarè ad id muneris præuideatur prorsus inefficax. Quandoquidem frustra, & inaniter, atque adeò stultè, & contra rationem eligitur medium propter finem, qui certò præscitur non obrinendus per tale medium.

37 Respondent Recentiores, scientiam mediam de non obrinendo finem intentum per electionem mediij inefficaci ad ipsum eatenus obstare tali electioni, quatenus retrahit intendentem ab illa; sicque cum moraliter, aut etiam physicè necessitat, vt illam non faciat: Deum autem liberè decernere posse, vt scientia media de inefficaciã auxiliij non retrahat ipsam ab illius collatione; quo posito decreto, reuera non retrahet; æquivalenterque subinde erit posterior electione, collationeque auxiliij; ad remque se habebit, ac si non daretur in Deo; atque ita nihil obstabit, quominus ex seriâ intentione finis prædicti eligat Deus auxilium inefficax vt vile ad obrinendum illum secundum se præcisè, & in actu primo. Obstat tamen, inquit, si Deus non ponat dictum decretum, vt liberè potest. Quo casu proinde nequibit Deus tale medium ad talem finem obrinendum eligere.

38 Non placent. Primò; quia, cum iidem Recentiores sentiant, & doceant alibi vniuersaliter, ad perfectionem prouidentia diuina cuiusvis auxiliij collatiua intrinsecè, atque adeò essentialiter pertinere scientiam mediam de illius efficaciã, aut inefficaciã; eo quòd Deus non potest quidpiam producere, siue exequutiue decernere, nisi, præuisis circumstantijs, cum quibus est illud coniungendum, si re ipsa ponatur: inconsequenter casum præsentem excipiunt re ipsa citra dubium ab eã vniuersali doctrina. Cum sit manifestum, stando in illo, scientiam mediam de inefficaciã auxiliij redditam per prædictum decretum quoquo modo posteriorem collatione auxiliij ad prouidentiam diuinam de collatione ipsa intrinsecè pertinere non posse. Secundo; quia ægrè percipitur, quomodo prædictum decretum præstare possit, vt scientia media de inefficaciã auxiliij ab huius collatione non retrahat; cum munus retrahendi ab ipsa scientiã prout coniuncta voluntati diuina nullatenus videatur esse distinctum. Tertio; quia ante decretum, quo Deus vult, ne se retrahat à collatione auxiliij scientia media de inefficaciã eius, scientia reflexa de ipsa scientiã media debet necessariò præcedere, dirigens ad de-

cretum ipsum, vt constat. Hæc autem, vt præscientia etiam saltem virtualis de obiecto illius, nequit non etiam retrahere à collatione auxiliij. Per tale ergo decretum non euitatur absolutè talis retractio. Quarto; quia durum videtur, alterere, posse Deum per omissionem dicti decreti se reddere ineptum ad dandum hominibus auxilia purè sufficientia ex fine, vt piè operentur, & laui fiant: præsertim cum certum sit apud Theologos posse Deum per omissionem debet necessariò procedere. Malè igitur ad fugiendam difficultatem præsentem per subterfugia forte difficiliora, deseruit illa doctrina vera, & communis.

Planius ergo incedendo, illa retentã, dicendum est, quantumvis scientia media de inefficaciã auxiliij collationem eius præcedat vt quid in ipsam influxitum, posse Deum nihilominus ex prædicti finis seriâ intentione seriò, & ex animo, & prudentissimè eligere, conferreque tale auxilium quatenus vile ad talem finem. Nam eo ipso, quòd talis finis non aliter, quàm per liberam determinationem creaturæ ponendus intenditur; & vtilitas talis mediij in eo stat, quòd ipsam creaturam reddit potentem ad illius positionem; non potest non electio talis mediij prout vtilis ad talem finem ferre secum alia commoda, siue alia bona, ob quæ illa valde proficua, non frustranea, & inanis, atque adeò seriã, & prudens, nec vilo modo contra rationem, subindeque non tantum possibilis, sed decentissima, conuenientissimaque Deo censenda venit; quantumvis finis directè intentus per illam non obrinendus præuideatur; prout latius explicatum supra disput. 37. quæst. 10. proposit. 2. Recognoscantur omnia ibi scripta, quæ apprimè ad propositum faciunt, atque etiam sufficiunt.

QVAESTIO III.

Qua ratione collatio auxiliij inefficaci, seu purè sufficientis benefica sit ei, cui confertur, à voluntateque Dei beneuolã proficiscens.

PROcedit hæc quæstio, & duæ sequentes iuxta sententiam ponentem efficaciam auxiliij (aliã entitatiue indifferentis ad vtrumvis) in denominatione constitutã per futurationem conditionatam actus, ad quem datur, sub conditionem, quòd detur: inefficaciam autem per futurationem conditionatam actus contradictoriã. Actus autem (seu positius, seu negatiuus), ad quem datur auxilium inefficax, aut potest esse præceptus; quo casu constitutum inefficaciã auxiliij peccatum conditionatum erit: (& de tali auxiliio inefficaci speciatim habendus nobis sermo est in istis quæstionibus). Aut potest non esse præceptus; quo casu constitutum inefficaciã auxi-

lij non erit peccatum conditionatum, sed actus alius aut bonus moraliter, aut indifferens. Quibus primò suppositis.

41 Suppono secundò vt omnino certum apud Catholicos, auxilium ad bene, & salutari- ter operandum purè sufficiens, atque adeo inefficax beneficium Dei esse, ex eius benevolentia erga eum, cui confertur, proueniens. Quod constat primò; quia sæpe significat sacra Scripturæ, & exprimunt Patres, Deum non solùm iustis, sed etiam iniustis conferre dona gratiæ suæ iuxta illud Math. 5. *Pluit super iustos, & iniustos*: pluuia gratiæ, vt exponit Ambros. citatus num. 25. Secundò; quia, vt etiam significat sacra Scriptura, & docent Patres, aut supponunt, auxilia sufficiens, quibus peccatores resistunt, dona sunt Dei iuxta illud Act. 7. *Vos semper Spiritui sancto resistitis*. Id quod etiam supponunt Concil. Trident. sess. 6. cap. 6. & 13. & Can. 4. & Concil. Non. in Decreto fidei cap. 15. Tertio; quia gratia præueniens, quale etiam est auxilium sufficiens, effectus est misericordiæ, atque adeo benevolentia Dei iuxta illud Psal. 58. *Misericordia eius præueniet me*. Quarto; quia sæpe Deus conqueritur de peccatoribus, quasi de ingratis pro beneficijs acceptis, propter abusum suorum auxiliorum iuxta illud Isaia 5. *Quid est, quod debui ultra facere vineæ meæ, & non feci ei?* Quintò; quia vt constat ex Concilijs, & Patribus agentibus contra Pelagium, omne auxilium, etiam purè sufficiens, ad salubriter operandum natura est indebitum, atque adeo gratia, & beneficium ex gratuita Dei, atque beneuolâ liberalitate procedens. Sextò denique; quia existentia data Reprobis beneficium est Dei, etiam si Reprobis cum illa præuideatur damnandus, vt docent communiter Patres apud Ruiz disput. 17. de Prædestin. Ergo auxilium inefficax datum homini beneficium est Dei, etiam si homo cum illo præuideatur peccaturus.

42 Verùm contra certam hanc veritatem gravis insurgit difficultas. Non enim videtur esse materia idonea beneficij, atque adeo nec benevolentia ex parte dantis, nec gratitudinis ex parte recipientis id, quod longè maius malum fert secum annexum, quàm bonum. Sed auxilium inefficax, cum quo homo de facto peccaturus est, aut etiam damnandus, incomparabiliter maius malum, quàm bonum, fert secum annexum. Ergo tale auxilium nec beneficij, nec benevolentia ex parte Dei, nec gratitudinis ex parte hominis est idonea materia.

43 Recentiores commemorati supra num 37. censent, auxilium inefficax nullatenus euadere posse beneficium Dei ex eius benevolentia proueniens, nisi scientia mediâ de illius inefficacia posterior sit decreto collatio eius, atque adeo ita ad rem se habens, ac si non daretur in Deo. Reddunt autem eam sic posteriorem, saltem æquiualetem, putant, per decretum, quo Deus liberè vult, ne se illa retrahat à collatione talis auxiliij, prout ibi retulimus. Ceteri verò Theologi, qui hoc punctum tangunt, aut supponunt, aut exprimunt, quantumvis scientia mediâ de inefficacia auxiliij (siue de coniunctione eius cum peccato, casu quòd datur) præcedat collationem, decretumque collationis eius, posse illud nihilominus ex affectu benevolentia Dei procedere, atque adeo beneficium hominis, cui confertur, euadere. Sic tenent Quirós tom. 2. de Deo disput. 21. sect. 4. Carlet. tom. 1. Theolog. disput. 120. sect. 6. num. 5. Esparza

lib. 1. de Deo quest. 35. in respons. ad 4. & 5. & alij. Accidunt prædicti Recentiores, si auxilium inefficax inducat per se necessitatem moralem ad peccandum, (vt eueniet, si eadem cogitatio simul inclinet, tepidè quidem ad honestatem virtutis, ardentissimè autem ad delectationem vitij oppositi), tale auxilium nullatenus esse posse idonea materia beneficij. Si verò auxilium inefficax cum necessitate morali ad peccandum coniungatur per accidens, (vt quando cogitationi tepidè inclinati ad virtutem per accidens adiungitur altera inclinans ardentissimè ad vitium oppositum), tale auxilium beneficium Dei esse posse, si decretum collationis eius præcedat scientiam de coniunctione conditionata eius cum tali necessitate morali: fecus, si non præcedat. Philosophantur enim hic, sicut in casu coniunctionis auxiliij cum peccato.

Propositio. I.

Auxilium inefficax beneficium Dei esse potest ab eius benevolentia procedens, quantumvis eius collatio etiam procedat (vti debet) à scientia mediâ de inefficacia ipsius.

Hæc propositio probatur primò; quia ea est citra dubium de mente omnium Patrum. Qui, dum eas hæreticorum quaestiones versant, *Cur Deus creauit homines, & angelos malos: aut cur eis libertatem dedit, &c. præsciens ex eis dominis vel natura, vel gratia tot illis mala esse prouentura sua culpa, cum pena*; ita varijs modis respondent, vt plane supponant, per scientiam mediâ de malo exitu eorum donorum, atque beneficiorum Dei ab eorum collatione potuisse Deum retrahi, atque adeo illam ad libertatem actus primi eiusmodi collationis intrinsecè spectare. Videantur testimonia Patrum tradita, & ponderata latè supra disput. 28. quest. 6. à num. 143. & quest. 7. à num. 197. Secundò; quia Recentiorum opinio propositioni opposita subsistere nequit, adhuc in ipsorum principijs, vt constat ex argumentis contra illam factis num. 30. Quæ ad præsens propositum etiam faciunt, & applicanda sunt. Tertio; quia iuxta generalem doctrinam supra statutam disput. 38. quest. 2. omnis collatio auxiliij à scientia mediâ de illius efficacia, aut inefficacia debet necessario procedere. Et quidem in præsentem materiâ valde absurdum esse videtur dicere, quòd Deus possit conferre auxilium nesciens antecederet, an conferat re ipsa bonum, aut malum, beneficium, aut damnum. Quod necessariò est dicendum iuxta Aduersariorum doctrinam. Quia necessarium est, vt auxilium, de quo agimus, re ipsa coniungatur vel cum peccato, vel cum carentia eius. Si est coniungendum cum peccato, à parte rei est maximum malum, materiaque omnino inepta beneficij, vt Aduersarij docent: si verò cum carentia peccati, magnum est bonum. Ergo, dum Deus confert illud, nesciens, an cum peccato, vel cum carentia peccati sit coniungendum: id sanè confert, de quo nescit, an sit à parte rei bonum, aut malum, beneficium, aut damnum. Vnde fit rursus, iuxta Aduersariorum doctrinam nullum auxilium coniungendum cum peccato re ipsa esse realiter, siue à parte rei materiam aptam beneficij; atque adeo nullum posse euadere beneficium ex Dei benevolentia procedens, quacunque demum ratione conferatur à Deo:

quia Deus nullatenus potest esse verè, & realiter beneficium, ac beneuolus, conferendo quavis ratione id, quod verè, & realiter est materia inepta beneficii, vt est notum.

45

Ad difficultatem ergo propositam omnino est dicendum, materiam idoneam beneficii penes bonitatem præcisè, quæ prouenit ex voluntate, & actione beneficientis pensandam esse; non item penes abusum doni collati prouenientem à voluntate, & actione beneficiati. Alioquin ratio beneficii in qualitate rei collatæ, voluntateque, & actione conferentis non stare; sed vsus liber recipientis expectandus esset: ab huiusque proinde libertate postea superueniente penderet, quod accepisset beneficium, vel secus; & vel per ipsum ingratiitudinis peccatum efficere posset, vt beneficium non accepisset. Quæ planè absurda sunt. Itaque, quoties id, quod prouenit ex parte dantis, simpliciter est bonum, materia est apta beneficii; quantumuis maius malum sit id, quod ex parte recipientis est illi adiungendum præter intentionem, adeoque sine influxu dantis. Sed id, quod prouenit ex parte Dei dantis in auxilio inefficaci, nempe eius entitas præcisè, simpliciter est bonum, vt constat. Ergo est apta materia beneficii, talisque remanet reuera, quantumuis maius malum sit, quod ex parte hominis recipientis adiungitur illi præter ipsius Dei intentionem, adeoque sine influxu eius, nempe peccatum. Etenim bonitas entitatis auxilij proueniens à Deo non adimitur, imò neque minuitur per coniunctionem cum malitiâ peccati proueniente ab homine: tamen coniunctum siue aggregatum ex tali bonitate, & malitiâ non tantum includat in se maius malum, quam bonum, sed simpliciter malum sit; quia malum ex quocunque defectu. Sicuti bonum à Deo collatum Petro non minuitur per coniunctionem cum malo eidem Petro inflicto à Ioanne: tamen aggregatum ex tali bono, & malo simpliciter sit Petro malum. Atque ita quantumuis collatio auxilij inefficaci ex scientiâ mediâ de ipsius inefficiâ procedat, ex beneuolentiâ Dei nihilominus, vt verumque hominis beneficium procedere potest; vt est reuera, nec potest non esse de suo penes intrinsecam bonitatem. Quemadmodum bonum, quod Deus confert Petro, beneficium Petri esse potest ex Dei beneuolentiâ procedens; tamen procedat etiam ex scientiâ mediâ, qua Deus prouidet, tale bonum, si conferatur, in Petro coniungendum esse cum malo inflicto ipsi à Ioanne, vt satis est ex se manifestum.

46

Vnde deprehendenda venit deceptio Recentiorum putantium, auxilium per coniunctionem cum peccato omnem amittere bonitatem, prorsusque reddi materiam ineptam beneficii. Quod falsum est. Quia bonitas intrinseca eius, penes quam præcisè apta materia est beneficii, per coniunctionem cum peccato nec potest amitti, nec minui; sicut nec potest amitti, nec minui entitas eius, à qua talis bonitas indistincta penitus est. Quo fit, vt præscientia de tali coniunctione obstare non possit, quominus penes talem bonitatem possit auxilium & à Dei beneuolentiâ procedere, & hominis beneficium euadere. Cæterum, si per coniunctionem cum peccato redderetur auxilium materia inepta beneficii verè, & realiter, collatio eius, quantumuis procedens scientiam mediâ de tali coniunctione, benefica verè, & realiter esse non posset, vt arguebamus nuper; sed summum imaginariè, & delusoriè;

qualem esse comparatione Dei omnino repugnat, vt patet.

Adhuc tamen contra dicta potest opponi. 47
Auxilium efficax per efficaciam, seu coniunctionem cum actu bono crescit in bonitate, maiorique beneficii apta materia fit. Ergo auxilium inefficax per inefficaciam, seu coniunctionem cum actu malo minuitur in bonitate, tantumque minui potest penes malitiam actus, vt non maneat bonum, sed malum, materiaque inepta beneficii. Respondeo, auxilium efficax eatenus dici crescere in bonitate per efficaciam, quatenus ex bonitate sua entitatis, quæ intrinsecè inuariata manet, & ex bonitate efficaciam resultat maius quoddam bonum, maioris beneficii materia, vt pote cuius ambæ partes sunt bonæ. Hoc autem pacto etiam ex entitate auxilij inefficaci, & ex eius inefficiâ resultat quoddam, non tantum minus bonum, sed vel semper, vel plerumque saltem simpliciter malum, materiaque inepta beneficii, vt pote, cuius vna pars mala est, & plerumque saltem magis mala, quam est altera bona. Quia tamen entitas auxilij quoad bonitatem à se indistinctam semper manet intrinsecè inuariata, quoad hanc præcisè semper manet materia idonea beneficii, prout dictum est.

Sed instari potest. Totum coniunctum ex entitate auxilij efficacis, & efficaciam prouenit à Deo, eiusque beneficium est, licet ab actu libero hominis efficaciam sumatur; eoque Deus illud confert ex præscientiâ efficaciam. Ergo, si auxilium inefficax conferat etiam ex præscientiâ inefficaciam, totum coniunctum ex entitate auxilij, & inefficiâ prouenit à Deo, licet ab actu libero hominis patiter inefficaciam sumatur. Vt sicque proinde Deus nullum conferat beneficium, sed potius maleficium: quandoquidem iuxta dicta tale coniunctum, vt pote malum, inepta beneficii, apta verò maleficij materia est. Respondeo, totum coniunctum ex entitate auxilij efficacis, & efficaciam prouenire à Deo, & esse beneficium eius, non quidem, quia Deus conferat illud ex præscientiâ efficaciam, sed quia illud confert volendo efficaciam ipsam simul cum entitate auxilij. Hinc enim prouenit, vt aggregatum ex vtraque efficaciam sit Dei ipsi voluntarius, & liber; etiam si efficaciam ab actu libero hominis desumatur: ipsumque proinde aggregatum quoad suam totam bonitatem beneficium Dei esse possit ab eius beneuolentiâ procedens. Auxilium verò inefficax est Deus conferat etiam ex præscientiâ inefficaciam, siue præeunte tali præscientiâ, non tamen confert volendo ipsam inefficaciam, quæ potius ei dupliciter, sed volendo solam entitatem auxilij. Vnde è conuerso prouenit, vt non aggregatum ex vtraque, sed sola entitas auxilij sit Dei effectus ipsi voluntarius, & liber: ipsaque sola proinde quoad suam intrinsecam bonitatem possit esse Dei beneficium ab eius beneuolentiâ procedens: malum autem inefficaciam, non Deus homini, sed homo infligit sibi ipsi.

Cuius doctrinæ ratio a priori est. Quia, 49
(vt tradunt communiter Theologi tanquam principia certa ad 1.2. S. Tho. quæst. 6), quando causa A intendit per suum actum liberum consequi actum liberum causæ B, (vt fit per exhortationem, consilium, præceptum, &c.), actus sequentis causæ B, etsi ab ipsa liberè positus, effectus est etiam causæ A, ipsi voluntarius, & liber: & imputabilis; beneficiumque proinde poterit esse factum à causâ A causâ B, si huic bonum sit male-

maleficium autem, si malum. Quando verò ex actu libero causa A præter ipsius intentionem sequitur actus liber causa B, quantumvis hic sequitur præuideatur à causa A, (dummodò ad illum euitandum non sit ea obligata), tunc actus causa B nec est effectus causæ A, nec ipsi est vltatenus imputabilis tanquam ipsi voluntarius, & liber: proindeque vt sic nec potest esse beneficium factum à causa A causa B, si huic bonum sit; nec maleficium, si sit malum. Ad rem igitur, quando Deus intendit consequi actum hominis bonum per collationem auxilij efficacis, actus bonus hominis, etsi ab ipso liberè positus, effectus est Dei ipsi voluntarius, & liber; cuiusque subinde beneficium vnà cum ipso auxilio esse potest. Quando verò ex collatione auxilij inefficacis facta à Deo præter ipsius intentionem sequitur (vt semper sequitur) actus hominis malus, (ad quem impediendum Deus obligatus non est), quantumvis sequitur præuideatur à Deo, tunc ille nec est Dei effectus, nec ipsi est liber, aut voluntarius vllo modo; proindeque nec rationem maleficij homini à Deo infligi subire potest, nec obitare, quominus entitas auxilij præcisè sumpta rationem beneficij possit subire, vt pòte quæ & homini bona, & Dei effectus voluntarius, & liber est.

50 Quoniam verò tum efficacia, tum inefficacia auxilij iuxta Scholam nostram ab actu libero hominis tum bono, tum malo defumitur, seu per illum completur, non prout absolutè existentem, sed prout conditionatè extitutum: proindeque homo, antequàm ab olute operetur, iam habet auxilium vel efficac, vel inefficax completum in esse talis per veritatem conditionatam, antecedentem de existentia conditionatà sui actus vel boni, vel mali. Scire opus est, doctrinam datam in vtroque casu coniunctionis entitatis auxilij cum actu locum habere: in casu scilicet coniunctionis antecedentis cum actu prout conditionatè extituro, & in casu coniunctionis consequentis cum actu prout absolutè existente. Dicimus itaque, quando Deus confert beneuolè homini auxilium efficac, præuidens per scientiam mediam, extitutum actum bonum ab illo, si conferatur, efficaciter velle homini non solam entitatem auxilij, sed coniunctum ex illà, & ex existentia conditionatà actus præuisa; quod coniunctum longè est homini magis bonum, quàm sola entitas auxilij, propter metaphysicam connexionem, quam præ illà habet, cum existentia absolutà actus homini bonà. Et quia tale auxilium vult Deus ex intentione obtinendi medio illo talem actum, consequens est, vt etiam velit Deus homini coniunctum ex entitate auxilij, & existentia absolutà actus. Quo fit, vt existentia absoluta actus, etsi ab homine liberè posita, effectus nihilominus sit Dei, & beneficium eius. De quo plura dicenda venient, quæst. 5. Quando verò Deus confert beneuolè homini auxilium inefficax, præuidens per scientiam mediam, illud ipsius hominis culpa coniungendum esse, si detur, cum actu malo, solam entitatem auxilij cum eius bonitate intrinsecà vult efficaciter homini ex intentione simplici, vt ille eliciat actum bonum, per solamque subinde illius collationem præstat homini beneficium: coniunctum verò ex auxilio, & ex actu malo tum prout conditionatè, tum prout absolutè extituro nec vult, nec velle potest Deus. Quo fit, vt Deus nec sit causa talis coniuncti, nec malum eius in-

fligat homini, dum illi dat auxilium bonum; sed homo sibi ipsi infligat tale malum, abutens dato sibi bono, iuxta illud Osee 31. *Perditio tua Israel; tantummodò in me auxilium tuum.* De quo etiam quæst. 4. & 5. dicenda venient alia quædam.

51 Ex dictis diluenda veniunt cætera, quæ obijciuntur contra rationem beneficij in auxilio inefficaci reperram. Primò sic. Non est beneficium hominis id, cuius oppositum est illi longè melius. Sed longè melius est homini carere auxilio inefficaci, & omnibus malis ex eo de facto deriuandis, quàm illud cum talibus malis habere: cuiusmodi sunt peccatum, & sæpe amissio gratiæ præhabita, & sæpe damnatio temporaria. Ergo. Secundò. Non est beneficium hominis id, quod prudentissimè mallet homo sibi denegari, quàm conferri. Sed tale est auxilium inefficax propter sequutura ex illo mala prædicta. Ergo. Tertio. Non fuit beneficium Iudæ creati à Deo, dicente Christo Domino Math. 26. *Bonum erat ei, si natus non fuisset homo ille,* id est melius. Ergo multò minùs erit beneficium cuiusvis hominis auxilium inefficax, ex quo prouentura est ei æterna damnatio.

52 Respondent ad hæc Recentiores supra citati, eis applicando suam illam doctrinam de præcedentià decreti collariini auxilij inefficacis antecedentiã mediam de malis sequuturis ex illo; atque ita asserendo, tale auxilium præcognitum cum præcisione à talibus malis bene posse esse Dei beneficium; secus, si præcognoscatur coniunctum cum illis: quia per coniunctionem cum illis reuera euadit materia prorsus inepta beneficij. Non tamen bene. Quia, præter alia argumenta iam supra à nobis contra dictam doctrinam facta, illud specialius vrget ad rem. Nullatenus scilicet posse Deum verè, & realiter conferre homini beneficium, conferendo ei auxilium inefficax, etiam antecedenter ad scientiam de malis sequuturis ex illo: quia prorsus repugnat, quòd sit collatio beneficij verè, & realiter, & non delusoriè, ac fictitiè, collatio eius, quod à parte rei, atque adeò verè, & realiter est materia beneficij prorsus inepta. Id autem, quod consequenter asserunt de creatione Iudæ; ipsius scilicet beneficium fuisse illam; quia à Deo est decreta antecedenter ad scientiam mediam de malis ex illa prouenturis, clariùs adhuc, quàm cætera retragatur sententiæ communi Patrum, apertè supponentium oppositum, dum respondent ad quæstiones commemoratas num. 44. vt in testimonijs eorum ibi citatis quisque potest videre.

53 Igitur ad argumenta proposita consentaneè ad doctrinam nostram est respondendum, coniunctum ex auxilio inefficaci, & ex malis sequuturis ex illo, vt pòte peius homini, quàm eius carentiam homini, beneficium esse non posse, aut beneuolè conferibile à Deo, aut prudenter eligibile ab homine: hoc tamen non obitare, quominus tale possit esse auxilium inclusum in eo coniuncto, quoad suam intrinsecam bonitatem. Pariterque coniunctum ex entitate existente Iudæ, & ex malis ei prouenturis, vt pòte peius ipsi, quàm nunquam existere, iuxta verba relata Christi beneficium eius non fuisse; bene tamen entitatem existentem præcisè, siue secundum se. Quæ omnia ex dictis in præcedentibus satis, superque nota sunt. Quomodò autem homini purè possibili possit esse bonum, aut me.

melius non existere, quam existere, tom. 1. disputat. 15. quest. 10. explicatum a nobis est.

54

Præterea contra dicta potest opponi. Possibile est, aut etiam fortasse datur de facto auxilium inefficax consistens in cogitatione, quæ eadem inclinât voluntatem ad actum bonum, & ad actum malum oppositum, magisque ad malum, quam ad bonum, ob maiorem viuacitatem circa delectabilitatem mali, quam circa honestatem boni, quas repræsentat. Sed tale auxilium secundum suam entitatem præcisè, independenterque ab actu malo de facto oriundo ab illo magis est malum, quam bonum homini. Ergo adhuc secundum suam entitatem præcisè non est apta materia beneficij. Cætera constant; & minor probatur. Quia tota bonitas talis auxiliij in utilitate eius ad actum bonum posita est; & sicut utilitas ad actum bonum est bonitas eius; ita utilitas ad actum malum est eius malitia. At maior est utilitas eius ad actum malum, utpote ad quem magis inclinât, quam ad actum bonum. Igitur maior est malitia eius, quam bonitas; magisque subinde malum est illud homini, quam bonum: & consequenter materia inepta beneficij. Quod erat probandum. Adde, argumentum hoc etiam fieri posse contra auxilium consistens in cogitatione, quæ vnicè inclinât in actum bonum, habet tamen alteram comitem inclinantem in malum, saltem, quando maius est malum ex secundâ obuenturum, quam bonum, in quod inclinât prima, uti plerumque eueniet. Nam, licet tale auxilium non sit utile ad actum malum titulo inclinantis ad illum, est tamen vile tum titulo constituentis libertatem ad eius malitiam requisitam; tum titulo temperantis inclinationem alterius cogitationis, atque adeo concurrentis simul cum illâ etiam ad entitatem physicam actus mali, iuxta doctrinam traditam supra disput. 30. quest. 15. Quæ quidem utilitas, utpote ad maius malum, maior in eo malitia erit; quam est bonitas utilitatis, quam habet ad minus bonum; sicque secundum se præcisè homini erit magis malum, quam bonum; atque adeo inepta beneficij materia.

55

Hoc argumentum æquè militat contra auxilium efficax sumptum præcisè quoad entitatem: imo contra libertatem actus primi ad bene, vel malè operandum, saltem, quando malitia extremi mali maior est, quam bonitas extremi boni. Cum tamen certum sit, auxilium efficax, & libertatem actus primi perfectiones hominis esse ei simpliciter bonæ. Ut ergo respondeam ad illud, suppono primò ex doctrinâ traditâ tom. 1. disput. 15. quest. 1. & 3. bonum utile ut tale non formaliter, sed causatiuè tantum esse bonum, quatenus conducit ad existentiam boni formalis. Similiterque malum utile ut tale non formaliter, sed causatiuè tantum esse malum, quatenus conducit ad existentiam mali formalis. Sicut autem id, quod causatiuè tantum est bonum, formaliter esse potest simpliciter malum, ut patet in peccato causatiuo penitentia; atque adeo utile ad illam: ita, quod causatiuè tantum est malum, formaliter potest esse simpliciter bonum, si aliunde nihil admixtum habeat malitiæ formalis, ut patet in omnipotentia diuinâ causatiuâ malorum penæ; atque adeo utile ad illa. Suppono secundo, medium utile ad finem malum aut posse esse suapte essentia effi-

cax ad talem finem, utpote essentialiter cum eo connexum; aut posse esse suapte essentia tantum sufficiens, utpote indifferens quoad suam essentiam ad talem finem cauandam, vel non cauandam. Si sit efficax, tam malum erit æquiualeuter in genere suo, quam finis per illud causatus, quia totam huius malitiæ feret necessariò secundum annexam. Si verò sit tantum sufficiens, aut nihil, aut parum malitiæ adhuc in suo genere, habebit, præsertim respectu subiecti liberi, pro cuius arbitrio est determinanda illius indifferentiâ ad cauandam, vel non cauandam malum, finem; quia ex vna parte per se non nocet tali subiecto; cum non sit ipsi malum formaliter, sed tantum causatiuè; ex alia verò parte, etsi nocere illi possit cauando finem, in ipsius subiecti potestate libera est, quòd causet, vel non causet, atque adeo, quòd noceat, vel non noceat.

Ex his ad argumentum factum dico, quòd 56
uis auxilium per suam essentiam, seu entitatem, sufficiens, atque adeo indifferens ad actum bonum, & ad actum malum, vtileque pròinde ad actum malum, liquo ex modis supradictis, ex vna parte simpliciter esse bonum homini bonitate formali, (ponimus enim, nullam habere aliunde malitiæ formalem admixtam); ex alia verò parte malitiam causatiuam, quam habet, in eâ utilitate ad actum malum consistentem tam leuis, aut nullius ponderis, adhuc intra suum genus esse respectu hominis, cui tale conferretur auxilium, ut nequaquam obitare possit, quominus illud sit beneficium eius, ex Deique beneuolentiâ promanans. Maxime, cum Deus dumtaxat possit velle illud homini quatenus bonum tum formaliter, tum causatiuè; secus quatenus causatiuè malum: eo quòd Deus actum malum, ad quem illud est utile, velle non potest: utilitasque ad finem amari non potest a non potente amare finem iuxta doctrinam generalem traditam disp. 36.

Propositio 2.

Auxilium inefficax ad actum bonum 57
num coniunctum per accidens cum alio quopiam ente necessitante moraliter voluntatem ad actum oppositum malum, beneficium Dei esse potest. Idque, licet procedat ex scientiâ mediâ de tali coniunctione.

Prior pars huius propositionis ex dictis circa præcedentem est nota. Quia si auxilium inefficax ad actum bonum penes suam intrinsecam bonitatem præcisè potest esse Dei beneficium, non obstantè coniunctione sibi accidentali cum actu formaliter malo, ut ostensum est: multò melius poterit tale esse, non obstantè coniunctione sibi accidentali cum ente necessitante moraliter ad actum ipsum, quod eo titulo dumtaxat est malum causatiuè. Secunda autem pars contra Recentiores sæpe citatos similiter probatur ex dictis. Nam, si scientiâ mediâ de coniunctione entitatis auxiliij cum ipso actu formaliter malo præcedens auxiliij collationem, decretumque collatum eius obitare non potest, quominus auxilium quoad suam intrinsecam bonitatem sit beneficium, ut etiam ostendimus: multò minus 58
ob-

obstare poterit scientia media de illius coniunctione cum dicto ente necessitante moraliter, & malo tantum causatiue, vt est manifestum.

Propositio 3.

58 **Auxilium inefficax ad actum bonum, qui idem per se sit necessitans moraliter voluntatem ad actum oppositum malum, beneficium Dei esse potest.**

Casus propositionis est, si detur cogitatio, quæ eadem adeo tepidè representet honestatem actus boni, adeoque ardentè delectabilitatem actus mali, vt voluntas eà instructa necessitata moraliter ad ipsum actum malum euadat. Igitur, talem cogitationem beneficium Dei esse posse, ex doctrinà darà nuper num 55. videtur inferri. Quia talis cogitatio ex vna parte prout inductiua ad actum malum tantum est mala causatiue, cum quo stat, vt possit ea esse, de factoque sit, vt i supponitur, simpliciter bona formaliter. Ex alià parte non fert secum necessariò actum malum necessitate metaphysicà, sed tantum necessitate morali relinquentè in voluntate libertatem, atque adeo potentiam proximam ad actum malum euitandum: quo fit, vt ne æquiuolenter quidem nociva sit per se præcisè, sed tantum esse possit per actum nociuum à se cauabilem pro nutu libero voluntatis; & consequenter, vt malitia causatiua, siue vtilitatis, quam habet respectu actus mali parui saltem momenti censenda veniat comparata cum bonitate formalis, qua simpliciter bona est formaliter, & cum causatiua, siue vtilitatis, quam habet respectu actus boni. Ex alià denique parte Deus talem cogitationem velle potest prout bonam formaliter, prout vtilemque ad actum bonum, quin velit illam, imo quin possit velle prout vtilem ad actum malum. Quibus omnibus positis, illatissime ex dictis loco citato, nihil desiderari videretur, quominus talis cogitatio, seu tale auxilium, alias inefficax, Dei beneficium possit esse, vt propositio data fert.

QVAESTIO IV.

Virum Deus possit decernere auxilium prout inefficax, seu per decretum cum eius inefficacià connexum.

58 **S**ermo est in hac quæstione de auxilio inefficaci ad actum præceptum seu, positium, seu negatiuum; cuiusuis subinde inefficaciæ peccatum sub conditione ipsius extitutum includit in conceptu suo. Circa quam duplex est sententia. Altera negatiua; quam Recentiores quidam sequuntur, & alij non pauci supponunt. Altera affirmatiua: quam re ipsa tenent, qui opinantur, posse Deum decernere permissionem vnius peccati in poenam alterius; (quam opinionem cum multis à se relatis amplectitur Ruiz tom. de Volunt. disp. 43.); necnon, quicquid sententia, posse Deum

eligere permissionem peccati vt vtilem ad humilitatem, aut poenitentiam: quorum plures referemus inferius disp. 42. quæst. 3.

Pro resolutione suppono ex generali doctrinà traditâ supra disp. 32. quæst. 5. auxilium inefficax bifariam posse amari prout inefficax. Primò amata simul cum entitate auxilij inefficaciæ eius. Secundò amata solâ entitate auxilij prout connotante inefficaciæ; nullatenus amata inefficaciâ ipsâ; connotatâ tamen, adeoque respectâ essentialiter per talem amorem. Quo pacto amatur flagellatio prout poena, seu punitio peccati, nullatenus amato peccato, sed connotato tamen essentialiter per talem amorem; & sanguinis missio amatur prout remedium febris, nullatenus amata, sed connotatâ essentialiter ipsâ febre: & elemosyna amatur prout subleuatio miseris pauperis, non amata, sed connotatâ miseria. De quo plura loco citato recognoscenda sunt. Quibus suppositis, fit.

Propositio 1.

Deus neutiquam potest decernere 60 auxilium inefficax prout inefficax, decernendo, atque adeo volendo simul cum entitate auxilij inefficaciæ eius, totumve ex vtrâque resultans.

In hanc propositionem consentiunt omnes, nec amplius, quam illam, censendi sunt velle plerique ex auctoribus, qui stant pro primâ sententiâ negatiua. Ratio autem eius perspicua est. Quia, vt ex doctrinâ stabilitâ supra disput. 33. quæst. 7. compertum est, Deus neutiquam potest velle, aut quoquo modo amare peccatum siue vt absolutè existens, siue vt possibile, siue vt extitutum conditionatè. Sed inefficaciâ auxilij, de quo tractamus, includit in conceptu suo peccatum prout conditionatè extitutum, vt præmissimus. Ergo Deus neutiquam potest talem inefficaciæ velle, aut amare quoquo modo: & consequenter nec tale auxilium decernere prout inefficax, decernendo, atque adeo volendo simul cum entitate auxilij inefficaciæ eius, totumve ex vtrâque resultans.

Propositio 2.

Deus benè potest decernere auxi- 61 lium inefficax prout inefficax, nullatenus decretâ, seu volitâ, seu amata inefficaciâ eius, sed tantum connotatâ essentialiter per tale decretum.

Hanc propositionem dumtaxat censendi sunt velle Auctores, qui stant pro secundâ sententiâ affirmatiua. Neque eam negarent haud dubiè multi ex stantibus pro negatiua. Tamen si eam negent, & impugnent Recentiores commemorati. Probatur autem primò; quia iuxta expositionem August. lib. de Dono perseu. cap. 12. quam amplectitur Vazq. 1.2. disput. 95. cap. 9. Deus permittit peccata Reprobis ex intentione ostendendi diuitias gratiæ suæ erga Prædestinatos secundum illud Apostoli ad Rom. 9. *Quod si Deus volens ostendere iram, & notam facere potentiam suâ, sustinuit in multa patientiâ vasa iræ apta in interitum; vt ostenderet diuitias gloriæ suæ in vasa*